

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007-2013

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap:
a vidéki területekbe beruházó Európa

A Nyíregyházi lőtér (HUHN20060) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási terve

Debrecen

2014.

Ügyfél

Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság

Együtműködő partner

BioAqua Pro Környezetvédelmi Szolgáltató és Tanácsadó Kft.
E-misszió Természet- és Környezetvédelmi Egyesület

Vezető szakmai koordinátor

Dr. Magura Tibor

Szakmai koordinátor

Lesku Balázs
Olajos Péter

Vezető természettudományi szakértő

Dr. Müller Zoltán

Vezető agrárgazdálkodási szakértő

Tóth Sándor

Közreműködő szakértők

Dr. Forgács Zoltán
Juhász Krisztina
Hauberger Júlia
Lukács Attila
Zsigó Krisztina

© Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság 2014.

Ez a dokumentáció a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény értelmében szerzői jogvédelem alatt áll. A dokumentáció nyilvános, a megfelelő hivatkozások mellett szabadon felhasználható és terjeszthető!

Tartalomjegyzék

I. Natura 2000 fenntartási terv

1.A terület azonosító adatai	5
1.1. Név	5
1.2. Azonosító kód.....	5
1.3. Kiterjedés.....	5
1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek.....	5
1.4.1. Jelölő élőhelyek	5
1.4.2. Jelölő fajok.....	5
1.5. Érintett települések	5
1.6. Egyéb védettségi kategóriák.....	5
1.7. Tervezési és egyéb előírások	5
1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv	5
1.7.2. Településrendezési eszközök.....	5
1.7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek	6
1.7.4. Körzeti vadgazdálkodási tervek és üzemtervek.....	6
1.7.5. Halgazdálkodási tervek.....	6
1.7.6. Vízgyűjtő-gazdálkodási terv	6
1.7.7. Egyéb tervek	6
2. Veszélyeztető tényezők	7
3. Kezelési feladatok meghatározása	10
3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése.....	10
3.2. Kezelési javaslatok	11
3.2.1. Élőhelyek kezelése.....	11
3.2.2. Élőhely-rekonstrukció és élőhelyfejlesztés.....	21
3.2.3. Fajvédelmi intézkedések.....	21
3.2.4. Kutatás, monitorozás	21
3.2.5. Mellékletek	22
3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében.....	23
3.3.1. Agrártámogatások.....	23
3.3.2. Pályázatok.....	25
3.3.3. Egyéb	25
3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja.....	25
3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök.....	25
3.4.2. A kommunikáció címzettjei.....	26
3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel.....	29
3.4.4. A társadalmi egyeztetés melléklete.....	29

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007-2013

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap:
a vidéki területekbe beruházó Európa

I. Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai

1.1. Név

Tervezési terület neve:	Nyíregyházi lőtér kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (kjTT)
-------------------------	---

1.2. Azonosító kód

Tervezési terület azonosítója:	HUHN20060
--------------------------------	-----------

1.3. Kiterjedés

Tervezési terület kiterjedése:	189,31 ha
--------------------------------	-----------

1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

1.4.1. Jelölő élőhelyek

- 6260* – Pannon homoki gyep

*: kiemelt jelentőségű élőhely

1.4.2. Jelölő fajok

- Közönséges ürge (*Spermophilus citellus*)

1.5. Érintett települések

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye: Nyíregyháza

A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet (a továbbiakban: KvVM rendelet) tartalmazza. A Natura 2000 területek által érintett helyrajzi számokat és így a Natura 2000 jogi státuszt is a KvVM rendelet rögzíti, térképi megjelenítéssel is. A jogi jelleg a megosztással keletkező utód helyrajzi számokra is kiterjed.

1.6. Egyéb védettségi kategóriák

A tervezési terület az Országos ökológiai hálózat magterület övezetének (100%) része.

1.7. Tervezési és egyéb előírások

1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv

A tervezési területre természetvédelmi kezelési terv nem vonatkozik.

1.7.2. Településrendezési eszközök

- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye közgyűlésének 19/2011 (XII.1.) önkormányzati rendelete Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezési terve elfogadásáról
- Nyíregyháza helyi építési szabályzatának módosításáról és egységes szerkezetű szövegének megállapításáról

1.7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek

A tervezési területen üzemtervezett erdő nem található.

1.7.4. Körzeti vadgazdálkodási tervek és üzemtervek

I/5. Szabolcs-Szatmár-beregi apróvadas körzet vadgazdálkodási terve. Érvényesség: 2014-ig. (Készítését az Országos Vadgazdálkodási Adattár koordinálta.)

Új Erő Vadásztársaság. (15-852410-1-4-1) vadgazdálkodási üzemterve. Érvényesség: 2017-ig. Kelt: 2006. december 15. Jóváhagyta: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei MGSzH, Földművelésügyi Igazgatóság, Vadászati és Halászati Osztály.

1.7.5. Halgazdálkodási tervek

Halgazdálkodási terv a területre nem vonatkozik.

1.7.6. Vízyűjtő-gazdálkodási terv

Lónyai-főcsatorna alegység vízgyűjtő-gazdálkodási terve - Közreadta a FETIKÖVIZIG és a Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság. Esedékes felülvizsgálat éve: 2015.

1.7.7. Egyéb tervek

Egyéb terv a tervezési területre nem vonatkozik.

2. Veszélyeztető tényezők

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H = nagy, M = közepes, L = kis)	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
A04.01	intenzív legeltetés	L	10%	6260*-Pannon homoki gyepek: Jelenleg a korábban általános túllegeltetés a területnek csak kis részén jellemző. A rendszeres túllegeltetés (esetlegesen talajbolygatással párosulva) elsősorban az inváziós gyomok terjedése miatt veszélyes, amely így ott a jelölő élőhely átalakulását, megszűnését okozhatja, illetve gyomosodási góc kialakulásához vezethet. (Ugyanakkor a természetes homoki pionír közösségek fenntartását elősegítheti.)
A04.02	alullegeltetés	H	40%	6260*-Pannon homoki gyepek: A tervezési terület egyes részein legeltetés nem, vagy nagyon alacsony intenzitással folyik. Ez elősegíti az inváziós fajok terjedését, a cserjésedést, illetve az avarfelhalmozódás, filcesedés révén a gyep elszegényedését, fajösszetételének megváltozását okozza (fenyérfű, tarackbúza eluralkodása).
D01.01	ösvények, burkolatlan utak, bicikliutak	L	5%	6260*-Pannon homoki gyepek: A tervezési területen korábban számos kiszolgáló és áthaladást biztosító földút, technikai vagy lovassportot szolgáló földút/ösvény/pálya került kialakításra. Ezek jó része a használat korlátozásával visszagyepesedik, egy részük jelenleg is használatban van. A jelölő élőhelyet károsan érintheti a terület csökkenése, gyomosodás, bolygatás, egyén károsítás lehetőségének biztosítása (pl. szemétlerakás).
E04.02	katonai létesítmény a tájban	M	8%	6260*-Pannon homoki gyepek: A felhagyott katonai létesítmények, építmények jelentős része szennyezési forrást jelent, gátolja a legeltetést (így segíti az özönfajok terjedését).
F03.02.03	csapdázás, mérgezés, orvvadászat	L	nem értelmezhető	Közönséges ürge (<i>Spermophilus citellus</i>): Időszakosan elfordulnak próbálkozások a közönséges ürge illegális csapdázására, amely jelentős zavarás, illetve az egyedszámot csökkentheti.
G01.03	motoros járművel végzett tevékenység	L	20%	6260*-Pannon homoki gyepek: A technikai sportok vagy a közlekedés miatti gépjárműves közlekedés a jelölő élőhely területét károsíthatja, csökkentheti. Közönséges ürge (<i>Spermophilus citellus</i>): A rendszeres vagy lokálisan nagy erővel jelentkező terhelés (technikai sportok) a populáció egyedeit zavarhatja.

G05.11	közúti ütközésből eredő sérülés vagy pusztulás	L	Nem értelmezhető	Közönséges ürge (<i>Spermophilus citellus</i>): A tervezési területet minden oldalról földút vagy szilárd burkolatú út határolja, ahol a faj kóborló példányai esetleg gázolás áldozataivá válhatnak.
H05	talajszennyezés és szilárd hulladék	M	20%	6260*-Pannon homoki gyepek: A tervezési területen számos helyen láthatóak illegális hulladéklerakások, szétszóródott kommunális, építési és vélhetően veszélyes hulladék is, illetve délkeleti sarkában kiterjedt hulladéklerakó maradványa. A jelölő élőhely kiterjedését csökkenti, illetve gyomosít.
I01	idegenhonos inváziós fajok jelenléte	H	20%	6260*-Pannon homoki gyepek: A területen a homoki gyepeken vagy azokkal érintkezően terjedő inváziós fajok – selyemkóró (<i>Asclepias syriaca</i>), parlagfű (<i>Ambrosia artemisiifolia</i>), betyárkóró (<i>Conyza canadensis</i>), keskenylevelű ezüstfa (<i>Eleagnus angustifolia</i>), akác (<i>Robinia pseudoacacia</i>), bálványfa (<i>Ailanthus altissima</i>), magas aranyvessző (<i>Solidago gigantea</i>), japánkeserűfű fajok (<i>Reynoutria spp.</i>) – vannak jelen, amelyek a jelölő élőhelyen megfelelő kezelés hiányában kisebb-nagyobb mértékű invázióra képesek. Kialakuló állományuk alatt az élőhely erősen degradálódhat, vagy akár tartósan meg is semmisülhet. Közönséges ürge (<i>Spermophilus citellus</i>): A tervezési területen lévő homoki gyepek kórós vagy fás özönnövényekkel történő benövődése részben a legeltetés gátlásával, részben a közvetlen élőhely átalakítással a jelölő faj élőhelyét szűkíti vagy megsemmisíti.
Kód	A területre kívülről ható veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H = nagy, M = közepes, L = kis)	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
A07	biocid termékek, hormonok, kemikáliák használata	L	10%	6260*-Pannon homoki gyepek: A szántóterületekhez, gyümölcsösökhöz közeli gyepek élővilágát károsíthatják az onnan átsodródó vagy átmosódó növényvédőszer.
E01.02	nem folyamatos/szakaszos városiasodás	M	30%	6260*-Pannon homoki gyepek: A terület szélein történő beépítés, városiasodás, forgalomnövekedés csökkenti az ökológiai folyosók területét, növeli a kapcsoló zavarás, károsodás mértékét.

Kód	Jövőbeli valószínűsíthető veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H = nagy, M = közepes, L = kis)	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
A02.03	gyepterület átalakítása szántóvá	L	0-80%	6260*-Pannon homoki gyepek: Jelenlegi jogi szabályozás szerint a jelölő élőhelyet tartalmazó gyepterület alapvetően nem alakítható át szántóvá. Ennek változása vagy illegális beszántás esetén a jelölő élőhely károsodása valószínű.
A04.03	pásztorkodás felhagyása, legeltetés hiánya	M	80%	6260*-Pannon homoki gyepek: A legeltetés hiányával a helyenként gyomosodó, régebben kopáros, jelölő élőhelyet tartalmazó gyepek leromlása, elgyomosodása valószínű. Hosszabb távon a gyepszervezet jelentős területen történő átalakulása várható (gyomok, fenyérfű előtörése).
				Közönséges ürge (<i>Spermophilus citellus</i>): A legeltetés esetleges felhagyásával az ürge számára szükséges tartósan rövid fűvű állapot jelentős területeken megszűnhet; ilyen formában a terület vagy annak jelentős része élőhelyként alkalmatlanná válhat a faj számára.
B01	erdőtelepítés	L	0-50%	6260*-Pannon homoki gyepek: Jelenlegi jogi szabályozás szerint a jelölő élőhelyet tartalmazó gyepterület alapvetően nem erdősíthető. Ennek változása esetén a jelölő élőhely területe is áldozatul eshet.
C01.01.01	homok vagy kavicsbányászat	L	0-10%	6260*-Pannon homoki gyepek: Illegális homokbányászat korábban folyt a területen. Ennek ismétlet megjelenése az élőhely kiterjedését csökkentheti.
K05	csökkenő termékenység / genetikai leromlás	L	nem értelmezhető	Közönséges ürge (<i>Spermophilus citellus</i>): Az állomány viszonylagos elszigeteltsége miatt az egyedszám esetleges csökkenése esetén a genetikai leromlás valószínűsíthető.
M01.02	aszály és csapadékmennyiség csökkenés	L	80%	6260*-Pannon homoki gyepek: Az aszály és csapadékmennyiség csökkenése az élőhelytípus szárazodását, jellegének kedvezőtlen irányú megváltozását is okozhatja.

3. Kezelési feladatok meghatározása

3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

Általános célkitűzések:

A Nyíregyházi lőtér kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területté nyilvánításakor az élőhelyvédelmi irányelv 4. cikkének (4) bekezdése alapján a terület természetvédelmi célkitűzései meghatározásra kerültek, valamint kiemelésre kerültek egyes jelölő értékek, amelyeket a kezelés során prioritásként kell kezelni. A Natura 2000 területek célkitűzései és prioritásai a területek hivatalos Natura 2000 adatlapjain találhatóak.

A természetvédelmi célállapot:

A Natura 2000 területen a célállapot, hogy a jelölő közösségi jelentőségű élőhely, a 6260* kódú „Pannon homoki gyepek” legalább az alapállapot felmérése során tapasztalt nagyságban, karakterüket megőrizve, az azokat fenntartó gazdálkodás keretében fennmaradjanak, olyan állapotban, hogy a közösségi jelentőségű fajok – kiemelten a közönséges ürge (*Spermophilus citellus*), valamint a homoki gyepebe visszatelepítendő növényfajok – számára alkalmas élőhelyül szolgáljanak hosszú távon is. A megjelölt prioritások szerinti célkitűzések megvalósításakor arra kell törekedni, hogy a terület egyéb természetes, közösségi jelentőségű (de nem jelölő) élőhelyek kiterjedésének, karakterének, egységes táji megjelenésének, természetes biológiai sokféleségének fennmaradása is biztosítható legyen.

A célállapot eléréséhez rendelt célkitűzések:

- A terület egységének, természetes élőhelyi sokféleségének megőrzése: a homoki gyepek, homoki legelők megőrzése szükséges, azok megóvása beszántással, erdősítéssel, beépítéssel, vonalas létesítmények és egyéb infrastrukturális létesítmények kialakításával, gypet károsító (technikai) sportok üzésével szemben.
- A természetes, természetközeli homoki gyepek fenntartása, illetve a terület közönséges ürge (*Spermophilus citellus*) populációjának megőrzésének érdekében a folyamatos, de a gyepek természeti értékét nem károsító intenzitású legeltetés fenntartása szükséges. A legeltetéssel nem hasznosítható területrészek esetében – szükség esetén – a gyepek kezelését kíméletes kaszálással szükséges biztosítani.
- Szükséges megelőzni az inváziós növényfajoknak a természeti értékeket veszélyeztető terjedését, ezért a területen megjelenő inváziós és tájidegen fa-, cserje- és lágyszárú fajok folyamatos visszaszorításáról szükséges gondoskodni.
- A területen lévő roncsolt felszínek (hajdani katonai infrastruktúra, homokbánya, technikai sportok helyszíne) szükség szerinti rekultivációjáról, a jelentős mennyiségű hulladék összegyűjtéséről és elszállításáról javasolt gondoskodni.
- A területtel szomszédos szántókon kíméletes gazdálkodás kialakításával, lehetőség szerint azok gyepesítésével vagy erdősítésével indokolt gondoskodni a természetes élőhelyeket érintő esetleges káros hatások megelőzéséről.
- Megfelelő előkészítést követően a térségre jellemző, vélhetően a területen vagy annak közelében is előfordult, közösségi jelentőségű magyar kökörcsin (*Pulsatilla pratensis subsp. hungarica* vagy *Pulsatilla flavescens*) visszatelepítése a tervezési terület megfelelő élőhelyeire.

3.2. Kezelési javaslatok

A Natura 2000 területre vonatkozó természetvédelmi célkitűzések eléréséhez a terület egyes részei eltérő kezelést igényelnek, figyelembe véve az ott előforduló élőhelyeket, fajokat, és az ott jellemző gazdálkodási formákat. A kezelési, fenntartási, és részben az élőhelyrekonstrukciós és fejlesztési javaslatokat ezért a Natura 2000 terület egyes lehatárolt részegységeire, az úgynevezett kezelési egységek (KE) vonatkozóan rendszerezi a fenntartási terv (a kezelési egységek térbeli elhelyezkedését a 3.2.5. melléklet térképei mutatják be). Az egyes kezelési egységekre nem vonatkoztatható fajvédelmi, kutatási és monitorozási javaslatokat a 3.2.3. - 3.2.4. fejezetben tárgyalja a fenntartási terv.

3.2.1. Élőhelyek kezelése (Kezelési egységek – KE)

A kezelési javaslatok esetében élesen el kell választani a kötelező jellegű, jogszabályban előírt korlátozásokat, illetve az önkéntes vállalásokat. A 275/2004 (X. 8.) Kormányrendelet 4.§ 5. pontja alapján „(5) A fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.”

Az itt megfogalmazott előírás-javaslatok célja, hogy a kezelési egységekben előforduló közösségi jelentőségű értékek, a jelenlegi gazdálkodási gyakorlat és adottságok alapján javaslatot tegyenek a gazdálkodás kívánatos módjára. Ennek érdekében itt megfogalmazásra kerülnek olyan előírás-javaslatok, amelyek alapul szolgálnak a jövőbeli támogatási programok kidolgozásához. A gazdálkodók számára ezek az előírás-javaslatok a jelen terv alapján kötelezettséget nem jelentenek, betartásuk csak támogatási programon keresztül, önkéntes vállalás formájában válhat csak kötelezővé. A már más jogszabály vagy hatósági eszköz alapján létező előírások esetében azok kötelező jellegét értelemszerűen az azt megalapozó jogszabály, vagy hatósági eszköz támasztja alá, jelen fenntartási terv ezekre az előírásokra csak utalást tesz.

A Nyíregyházi lőtér Natura 2000 területen az előforduló élőhelyek, fontosabb fajok és gazdálkodási módok alapján 9 kezelési egység lehatárolása indokolt, amelyek térképi megjelenítését a 3.2.5 mellékletek fejezet mutatja be. A kezelési egységek lehatárolása a 2014-ben tapasztalt természeti adottságok alapján történt, 1:10.000 alapléptékben. A térképi lehatárolás léptékét figyelembe véve a kezelési egységek határai (különösen nem mesterséges vonalat, pl. szántó, csatorna határ követő egységek esetén) nem szigorúan véve rögzítettek, hanem 10-20 méteres átmeneti sávban értelmezhetőek. A kezeléseket, beavatkozásokat gyakorlati tervezésénél emellett figyelembe szükséges venni, hogy a természeti adottságok, élőhelyek spontán változásai miatt a kezelési egységek egymáshoz viszonyított határai megváltozhatnak. A fentiek alapján tehát a kezelési egységek térbeli lehatárolása a fenntartási terv gyakorlati átültetése esetén áttekinthető, iránymutató jellegű információnak tekintendő, aminek pontosítását magán a területen, az adott időszak aktuális állapotának megfelelően kell elvégezni.

KE-1 kezelési egység

A KE-1 kezelési egység a tervezési terület legmagasabb természeti értéket képviselő, egyben legnagyobb kiterjedésű, homoki gyepi élőhelyeit foglalja magában, amelyek kedvező állapotban tartásához a természetvédelmi célok tekintetében egyformán megfelelő kíméletes legelőgazdálkodás folytatása szükséges, kiegészítve egyéb kezelési tevékenységekkel (inváziós fajok visszaszorítása, élőhelyek rekultivációja).

(1) Meghatározása: Homoki gyepek, jórészt homoki legelők, homoki sztyepprétek, a velük mozaikoló egyéb gyepfoltokkal (jellegtelen száraz és üde gyepek, mészkérülő nyílt homoki gyepek), egyéb apró élőhelyfoltokkal.

(2) Érintettség vizsgálata

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): Homoki sztyepprétek (H5b); Homoki sztyepprétek és Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek (H5bxOC); Nyílt homokpusztagyepek és Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek (G1xOC)
- A kezelési egységben csekély kiterjedésben előforduló egyéb élőhelytípusok (Á-NÉR 2011 kódok szerint): Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek (OC); Jellegtelen üde gyepek (OB); nem őshonos fafajok spontán állományai (S6); nem őshonos fajú ültetett facsoportok, erdősávok és fasorok (S7); Homok-, agyag-, tőzeg- és kavicsbányák, digó- és kubikgödrök, mesterséges löszfalak (U7)
- Natura 2000 élőhelyek: Pannon homoki gyepek (6260)*; Pannon kilúgozódott dűnék (2340*)

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

A kezelési javaslatok alapja a területet fenntartó gazdálkodás (legeltetés) folytatása a természeti értékek védelmét figyelembe vevő korlátozásokkal. A terület természetvédelmi célkitűzéseinek leginkább a legeltetéses használat felel meg, szükség esetén kaszálásos/szárzúzásos kezeléssel kiegészítve.

a) Kötelezően betartandó előírások

A gyepek esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásait szükséges alapul venni.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

- Felülvetés nem megengedett. (GY01)
- Tárcsázás nem megengedett. (GY10)
- Kiszántás nem megengedett. (GY13)
- Tüzpászták létesítése nem megengedett. (GY15)
- Legeltetéssel és szükség esetén tisztító kaszálással történő hasznosítás. (GY19)
- Biztosítani kell a felhalmozódott fűavár eltávolítását. (GY23)
- Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén inváziós fásszárúak vegyszeres irtása, a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges. (GY27)
- A gyepek cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell. (GY28)
- Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges. (GY29)
- A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket cserjefoltokat a működési terület szerint érintett nemzeti park igazgatósággal egyeztetni kell. (GY31)
- Gyepterületen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájidegen faegyedeket lábon állva kell vegyszeres kezelésben részesíteni (törzs megfűrése, vegyszer injektálása); a hatékonyság érdekében a vegyszert is alkalmazó munkát fafajtól függően a vegetációs időszak kezdetén (április-május) vagy végén (augusztus-szeptember) kell elvégezni. (GY34)
- Legeltetési sűrűség 0,4-0,6 állategység/ha. (GY42)
- A legeltetés április 24. és október 31. között lehetséges. (GY45)

- Villanypásztor csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság írásos véleménye alapján alkalmazható. (GY57)
- Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék. (GY67)
- Legeltethető állatfaj: juh. (GY68)
- Legeltethető állatfajok: lófélék (ló, szamár). (GY70)
- Kaszálás június 15. előtt a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal történt egyeztetés alapján lehetséges. (GY71)
- Éjszakázó helyek, ideiglenes karámok és jószágállások helyét a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges. (GY115)
- A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak elhelyezése tilos. (GY116)
- Élőhelyrekonstrukció. (GY118)
- Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki. (VA01)

(4) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok

A hajdani katonai létesítmények felszámolása (kivétel lehet a régi, egyéb anyagot nem tartalmazó lövészárkok egy része), hulladék eltávolítása, gyeprekonstrukció. Bolygatott gyepfelszíneken gyommentesítés (elsősorban legeltetéssel, vagy mechanikai eszközökkel), szükség esetén gyepvetés. Inváziós fajok (fa- és cserjecsoportok) eltávolítása, mérettől függetlenül.

Jelentősen bolygatott felszínek (homokbánya, technikai sportok maradványai) szükség szerinti kíméletes tereprendezése, helyreállítása.

Őshonos fák, facsoportok telepítése a terület tájképi értékeinek és élőhelyi változatosságának megőrzése, az erdőssztyeppi jelleg erősítése miatt indokolt.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén olyan tevékenység, amely a természetközeli élőhelyek területének csökkenésével jár (beépítés, vonalas létesítmények kialakítása) nem javasolható.

Delelő fák, facsoportok telepítése kizárólag őshonos (és lehetőleg tájhonos) fák és cserjék felhasználásával javasolható, a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszíneken.

(7) Kezelési javaslatok indoklása

A kezelési egység területén található élőhelytípusok legeltetéssel történő fenntartása a jövőben is megfelelően szolgálja azok fennmaradását. Annak hiányában - főleg inváziós fajok általi - cserjésedés, erdőszedés, lágyszárú özöngyomok terjedése, illetve a gyepterkezet kedvezőtlen átalakulása valószínűsíthető. Közepes intenzitású legeltetés esetén a kezelési egység élőhelyeinek természeti állapota fenntartható, erős intenzitású (túl)legeltetés esetén (amennyiben az nagy területet érint) viszont a gyep felszakadozása, a homoki gyomok terjedése várható.

KE-2 kezelési egység

Természeti értékkel alig bíró hajdani laktanya területe. Jelentősége az innen a szomszédos területek felé terjedő inváziós fajok visszaszorításában, illetve esetlegesen rekultivációs tevékenység révén van.

(1) Meghatározása: Hajdani laktanya, épületek és katonai infrastrukturális létesítmények maradványai, bolygatott, mesterséges felszínek, parkosításból/fásításból maradt fák, terjedő inváziós fajok kis állományai.

(2) Érintettség vizsgálata

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): Telephelyek, roncssterületek és hulladéklerakók (U4)
- A kezelési egységben csekély kiterjedésben előforduló egyéb élőhelytípusok (Á-NÉR 2011 kódok szerint): Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek (OC); Nem őshonos fafajok spontán állományai (S6); Nem őshonos fajú ültetett facsoportok, erdősávok és fasorok (S7)
- Natura 2000 élőhelyek: –

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

a) Kötelezően betartandó előírások

A Natura 2000 területekre vonatkozó kezelési jellegű kötelező előírások és korlátozások a fenntartási terv elfogadásának időpontjában a kezelési egység fás élőhelytípusaira nincsenek. A kis arányban még jelen levő gyepek esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásait szükséges alapul venni.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

- Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás. (GY22) /Magyarázat: a kezelési egység területén lévő, arra alkalmas gyepekre vonatkozik./
- Inváziós fás szárú növényfajok visszaszorítása során azok mechanikai eltávolítása a növények sikeres vegyszeres irtását követően. (E73)
- Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén inváziós fásszárúak vegyszeres irtása, a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges. (GY27)
- Az inváziós gyomok virágzásban történő kaszálása kötelező. (GY107)
- A területhasználat megváltoztatása. (E90)

(4) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok

A teljes létesítmény felszámolása esetén gyepesítés vagy őshonos erdősítés javasolt. Gyepesítés során a terület homoki gyepjeinek gyepalkotó fajainak alkalmazása javasolt (pl. *Festuca pseudovina*, *Poa angustifolia*, *Cynodon dactylon*). Erdősítés során javasolt a kocsányos tölgy (*Quercus robur*), fehér nyár (*Populus alba*), mezei juhar (*Acer campestre*), kislevelű hárs (*Tilia cordata*), ezüst hárs (*Tilia argentea*) és őshonos és tájhozonyos cserjék (egybibés galagonya (*Crataegus monogyna*), kökény (*Prunus spinosa*), tatárjuhar (*Acer tataricum*)) alkalmazása. Javasolt a ligetes szerkezetű, gyepfoltokkal tarkított fásítás megvalósítása.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat

A kezelési egység területén az erdőtelepítés a létesítmény felszámolása, kármentesítése esetén javasolt, őshonos fafajokkal.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A teljes létesítmény felszámolása, esetleges kármentesítése, rekultivációja javasolt. Egyéb esetben legalább az inváziós fajok terjedését szükséges megakadályozni.

(7) Kezelési javaslatok indoklása

A kezelési egység területének kezelésével azt szükséges elérni, hogy gyomosodás, inváziós növényfajokkal való fertőzés ne terjedhessen át a természetközeli élőhelyekre. Gyommentesítéssel fenn kell tartani a területek rendezettségét. Ideális esetben a teljes felszámolás és rekultiváció lehet a cél.

KE-3 kezelési egység

(1) Meghatározása: Természeti értékkel alig bíró terület, a hajdani laktanya nemesnyaras védő/takarófásítása, jelenleg nem üzemtervezett erdő.

(2) Érintettség vizsgálata

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): Nemesnyarasok (S2)
- A kezelési egységben csekély kiterjedésben előforduló egyéb élőhelytípusok (Á-NÉR 2011 kódok szerint): Nem őshonos fafajok spontán állományai (S6)
- Natura 2000 élőhelyek: –

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

a) Kötelezően betartandó előírások

A Natura 2000 területekre vonatkozó kezelési jellegű kötelező előírások és korlátozások a fenntartási terv elfogadásának időpontjában a kezelési egység meghatározó fás élőhelytípusaira nincsenek.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

- Felújítás táj- és termőhelyhonos fafajokkal, illetve faállomány típussal. (E51)
- Inváziós fás szárú növényfajok visszaszorítása során azok mechanikai eltávolítása a növények sikeres vegyszeres irtását követően. (E73)
- A területhasználat megváltoztatása. (E90)

(4) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok

Véghasználat esetén gyepesítés vagy őshonos erdőfelújítás javasolt. Gyepesítés során a terület homoki gyepjeinek gyepalkotó fajainak alkalmazása javasolt (pl. sovány csenkesz (*Festuca pseudovina*), keskenylevelű réti perje (*Poa angustifolia*), csillagpázsit (*Cynodon dactylon*)). Erdősítés során javasolt a kocsányos tölgy (*Quercus robur*), fehér nyár (*Populus alba*), mezei juhar (*Acer campestre*), kislevelű hárs (*Tilia cordata*), ezüst hárs (*Tilia argentea*) és őshonos és tájhonos cserjék (egybibés galagonya (*Crataegus monogyna*), kökény (*Prunus spinosa*), tatárjuhar (*Acer tataricum*)) alkalmazása. Javasolt a ligetes szerkezetű, gyepfoltokkal tarkított fásítás megvalósítása.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat

Őshonos erdőállománnyal történő erdőfelújítás javasolható. Erdősítés során javasolt a kocsányos tölgy (*Quercus robur*), fehér nyár (*Populus alba*), mezei juhar (*Acer campestre*), kislevelű hárs (*Tilia cordata*), ezüst hárs (*Tilia argentea*) és őshonos és tájhonos cserjék (egybibés galagonya (*Crataegus monogyna*), kökény (*Prunus spinosa*), tatárjuhar (*Acer tataricum*)) alkalmazása. Javasolt a ligetes szerkezetű, gyepfoltokkal tarkított fásítás megvalósítása.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

Véghasználat esetén őshonos erdőfelújítás vagy a területhasználat megváltoztatása esetén gyepesítés javasolt. Egyéb esetben legalább az inváziós fajok terjedését szükséges megakadályozni.

(7) Kezelési javaslatok indoklása

A kezelési egység területének kezelésével azt szükséges elérni, hogy gyomosodás, inváziós növényfajokkal való fertőzés ne terjedhessen át a természetközeli élőhelyekre. Ideális esetben természetközeli élőhely rekonstrukciója megvalósítható.

KE-4 kezelési egység

(1) Meghatározása: Természeti értékkel alig bíró katonai létesítmény, lőtér golyófogó dombokkal és egyéb infrastrukturális létesítményekkel (vagy azok maradványaival), a hajdani laktanya területétől lényegesen eltérő jellegű a mesterséges dombok és lőtér jelleg miatt.

(2) Érintettség vizsgálata

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): telephelyek, roncsterületek és hulladéklerakók (U4)
- A kezelési egységben csekély kiterjedésben előforduló egyéb élőhelytípusok (Á-NÉR 2011 kódok szerint): jellegtelen száraz-félszáraz gyepek (OC), nem őshonos fajok spontán állományai (S6)
- Natura 2000 élőhelyek: –

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

a) Kötelezően betartandó előírások

A Natura 2000 területekre vonatkozó kezelési jellegű kötelező előírások és korlátozások a fenntartási terv elfogadásának időpontjában a kezelési egység élőhelytípusaira nincsenek.

A gyepfoltok esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásait szükséges alapul venni.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

- Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás. (GY22) /Magyarázat: a kezelési egység területén lévő, arra alkalmas gyepekre vonatkozik./
- Inváziós fás szárúak mechanikus irtása kötelező. (GY26)
- Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén inváziós fásszárúak vegyszeres irtása, a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges. (GY27)
- Az inváziós gyomok virágzásban történő kaszálása kötelező. (GY107)
- A területhasználat megváltoztatása. (E90)

(4) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok

A létesítmény teljes felszámolása a hatalmas földmunka igény miatt kérdéses, de esetlegesen pályázati forrásból megvalósítható. Ebben az esetben gyepesítés javasolt, a környező homoki gyepek jellemző fűfajaival.

A golyófogó dombok fennmaradása esetén partfalba üreget vájó madárfajok fészkelése segíthető ezen felületek megőrzésével, gyommentesítésével (amennyiben az esetleges lövészet nem károsítja őket).

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat

Zárt lőtérként történő hasznosítás esetén őshonos fákkal történő fásítás javasolt az arra alkalmas helyeken.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A teljes létesítmény felszámolása, esetleges kármentesítése, rekultivációja természetvédelmi szempontból javasolt lenne, de forrás nélkül megvalósíthatósága kérdéses. Egyéb esetben legalább az inváziós fajok terjedését szükséges megakadályozni.

(7) Kezelési javaslatok indoklása

A kezelési egység területének kezelésével azt szükséges elérni, hogy gyomosodás, inváziós növényfajokkal való fertőzés ne terjedhessen át a természetközeli élőhelyekre. Gyommentesítéssel fenn kell tartani a területek rendezettségét. Ideális esetben a teljes felszámolás és rekultiváció lehet a cél, ennek megvalósíthatósága kérdéses.

KE-5 kezelési egység

(1) Meghatározása: Nemesnyaras-ezüstfás fasor/erdősáv, illetve tájidegen, inváziós fásszárúak kisebb-nagyobb állományai. Jelenleg nem üzemtervezett erdő.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): Nem őshonos fajú facsoportok, fasorok és Nem őshonos fafajok spontán állományai (S7xS6); Nem őshonos fafajok spontán állományai (S6)
- A kezelési egységben csekély kiterjedésben előforduló egyéb élőhelytípusok (Á-NÉR 2011 kódok szerint): Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek (OC); Akácültetvények (S1)
- Natura 2000 élőhelyek: –

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

a) Kötelezően betartandó előírások

A Natura 2000 területekre vonatkozó kezelési jellegű kötelező előírások és korlátozások a fenntartási terv elfogadásának időpontjában a kezelési egység meghatározó fás élőhelytípusaira nincsenek.

A gyepfoltok esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásait szükséges alapul venni.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

- Felújítás táj- és termőhelyhonos fafajokkal, illetve faállomány típussal. (E51)
- Inváziós fás szárú növényfajok visszaszorítása során azok mechanikai eltávolítása a növények sikeres vegyszeres irtását követően. (E73)

(4) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok

A tájidegen, főleg inváziós fajok lecserélése őshonos, tájhonos fa- és cserjefajokra. Őshonos fajokra (kocsányos tölgy (*Quercus robur*), fehér nyár (*Populus alba*), szürke nyár (*Populus x canescens*), kislevelű hárs (*Tilia argentea*), ezüsthárs (*Acer campestre*), kökény (*Prunus spinosa*), egybibés galagonya (*Crataegus monogyna*), vadrózsa (*Rosa canina*), tatárjuhar (*Acer tataricum*), szilfélék (*Ulmus spp.*)) történő csere esetén a fasor/erdősáv pufferzónaként működhet a környező lakott területek, utak, mezőgazdasági területek felé, valamint tájképi jelentőséggel is bír.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat

A kezelési egység területén őshonos fa- és cserjefajokkal történő felújítás javasolható, azonban értelemszerűen erdőtelepítésként nem értelmezhető.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

Az inváziós fajok (főleg selyemkóró /*Asclepias syriaca*/, fehér akác /*Robinia pseudoacacia*/, ezüstfa /*Eleagnus angustifolia*/, bálványfa /*Ailanthus altissima*/, aranyvessző /*Solidago gigantea*/, japánakác /*Reynoutria sp.*/) terjedését meg kell akadályozni.

(7) Kezelési javaslatok indoklása

A kezelési egység területének kezelésével azt szükséges elérni, hogy gyomosodás, inváziós növényfajokkal való fertőzés ne terjedhessen át a szomszédos, természetközeli élőhelyekre (gyepekre).

KE-6 kezelési egység

(1) Meghatározása: Nemesnyaras, helyenként megszakadó fasor, kisebb tájidegen spontán foltokkal. Jelenleg nem üzemtervezett erdő. Elhatárolja a gyepet a lakóingatlanoktól és a forgalmas közúttól.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): Nem őshonos fajú ültetett facsoportok, erdősávok és fasorok (S7)
- A kezelési egységben csekély kiterjedésben előforduló egyéb élőhelytípusok (Á-NÉR 2011 kódok szerint): Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek (OC); Nem őshonos fafajok spontán állományai (S6)
- Natura 2000 élőhelyek: –

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

a) Kötelezően betartandó előírások

A Natura 2000 területekre vonatkozó kezelési jellegű kötelező előírások és korlátozások a fenntartási terv elfogadásának időpontjában a kezelési egység meghatározó fás élőhelytípusaira nincsenek.

A gyepterületek esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásait szükséges alapul venni.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

- Felújítás táj- és termőhelyhonos fafajokkal, illetve faállomány típussal. (E51)
- Inváziós fás szárú növényfajok visszaszorítása során azok mechanikai eltávolítása a növények sikeres vegyszeres irtását követően. (E73)

(4) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok

A tájidegen, főleg inváziós fajok lecserélése őshonos, tájhonos fa- és cserjefajokra.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat

A kezelési egység területén őshonos fa- és cserjefajokkal történő felújítás javasolható, azonban értelemszerűen erdőtelepítésként nem értelmezhető.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

Az inváziós fajok terjedését meg kell akadályozni.

(7) Kezelési javaslatok indoklása

A kezelési egység területének kezelésével azt szükséges elérni, hogy gyomosodás, inváziós növényfajokkal való fertőzés ne terjedhessen át a szomszédos, természetközeli élőhelyekre (gyepekre). Őshonos fajokra történő csere esetén a fasor/erdősáv pufferzónaként működhet, valamint tájképi jelentőséggel is bír.

KE-7 kezelési egység

(1) Meghatározása: A tervezési terület határán futó burkolt és földutak, keskeny mezsgyéikkel.

(2) Érintettség vizsgálata

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): Út- és vasúthálózat (U11)
- A kezelési egységben csekély kiterjedésben előforduló egyéb élőhelytípusok (Á-NÉR 2011 kódok szerint): Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek (OC); Nem őshonos fajú ültetett facsoportok, erdősávok és fasorok (S7)

- Natura 2000 élőhelyek: –

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

A területen jelenleg érdemi gazdálkodás nem folyik, és azt jelenlegi állapota nem is indokolja.

a) Kötelezően betartandó előírások

A Natura 2000 területekre vonatkozó kezelési jellegű kötelező előírások és korlátozások a fenntartási terv elfogadásának időpontjában a kezelési egység élőhelytípusaira nincsenek.

A gyepfoltok esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásait szükséges alapul venni.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

- Inváziós fás szárúak mechanikus irtása kötelező. (GY26)

(4) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok

A kezelési egység területére vonatkozóan élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslat nem merül fel.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

Az inváziós fajok terjedését meg kell akadályozni.

(7) Kezelési javaslatok indoklása

A kezelési egység területének kezelésével azt szükséges elérni, hogy gyomosodás, inváziós növényfajokkal való fertőzés ne terjedhessen át a szomszédos, természetközeli élőhelyekre (gyepekre). Kaszálással vagy legeltetéssel fenn kell tartani a területek rendezettségét.

KE-8 kezelési egység

(1) Meghatározása: Hajdani katonai építmény és környékének romos maradványa.

(2) Érintettség vizsgálata

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): Telephelyek, roncsterületek és hulladéklerakók (U4)
- A kezelési egységben csekély kiterjedésben előforduló egyéb élőhelytípusok (Á-NÉR 2011 kódok szerint): Jellegtelen száraz-félszáraz gyep (OC)
- Natura 2000 élőhelyek: –

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

a) Kötelezően betartandó előírások

A Natura 2000 területekre vonatkozó kezelési jellegű kötelező előírások és korlátozások a fenntartási terv elfogadásának időpontjában a kezelési egység élőhelytípusaira nincsenek.

A gyepfoltok esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásait szükséges alapul venni.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

- Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás. (GY22) /Magyarázat: a kezelési egység területén lévő, arra alkalmas gyepre vonatkozik./
- Inváziós fás szárú növényfajok visszaszorítása során azok mechanikai eltávolítása a növények sikeres vegyszeres irtását követően. (E73)
- Az inváziós gyomok virágzásban történő kaszálása kötelező. (GY107)

- A területhasználat megváltoztatása. (E90)

(4) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok

A teljes létesítmény felszámolása esetén gyepesítés, esetleg erdősítés javasolt. Gyepesítés során a terület homoki gyepjeinek gyepalkotó fajainak alkalmazása javasolt (pl. *Festuca pseudovina*, *Poa angustifolia*, *Cynodon dactylon*). Erdősítés során javasolt a kocsányos tölgy (*Quercus robur*), fehér nyár (*Populus alba*), mezei juhar (*Acer campestre*), kislevelű hárs (*Tilia cordata*), ezüst hárs (*Tilia argentea*) és őshonos és tájhonos cserjék (egyibéb galagonya (*Crataegus monogyna*), kökény (*Prunus spinosa*), tatárjuhar (*Acer tataricum*)) alkalmazása. Javasolt a ligetes szerkezetű, gyepfoltokkal tarkított fásítás megvalósítása.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat

A kezelési egység területén az erdőtelepítés a létesítmény felszámolása, kármentesítése esetén javasolt, őshonos fafajokkal. Erdősítés során javasolt a kocsányos tölgy (*Quercus robur*), fehér nyár (*Populus alba*), mezei juhar (*Acer campestre*), kislevelű hárs (*Tilia cordata*), ezüst hárs (*Tilia argentea*) és őshonos és tájhonos cserjék (egyibéb galagonya (*Crataegus monogyna*), kökény (*Prunus spinosa*), tatárjuhar (*Acer tataricum*)) alkalmazása. Javasolt a ligetes szerkezetű, gyepfoltokkal tarkított fásítás megvalósítása.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A teljes létesítmény felszámolása, esetleges kármentesítése, rekultivációja javasolt. Egyéb esetben legalább az inváziós fajok terjedését szükséges megakadályozni.

(7) Kezelési javaslatok indoklása

A kezelési egység területének kezelésével azt szükséges elérni, hogy gyomosodás, inváziós növényfajokkal való fertőzés ne terjedhessen át a természetközeli élőhelyekre.

Gyommentesítéssel fenn kell tartani a területek rendezettségét. Ideális esetben a teljes felszámolás és rekultiváció lehet a cél.

KE-9 kezelési egység

(1) Meghatározása: Régebben hulladéklerakásra is használt, bolygatott, erősen gyomos gyepterület.

(2) Érintettség vizsgálata

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): jellegtelen száraz-félszáraz gyepek (OC)
- Natura 2000 élőhelyek: –

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

a) Kötelezően betartandó előírások

A gyepek esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásait szükséges alapul venni.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

- Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás. (GY22)
- Inváziós fás szárú növényfajok visszaszorítása során azok mechanikai eltávolítása a növények sikeres vegyszeres irtását követően. (E73)
- Az inváziós gyomok virágzásban történő kaszálása kötelező. (GY107)

(4) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok

Az eddig elvégzett, részleges beavatkozások mellett további (teljes) tereprendezés után visszagyepesítés és legeltetéses kezelés javasolt, homoki gyepre történő rekonstrukcióként, vagy őshonos (tájhonos) erdősítés.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat

A kezelési egység területén tájhonos fafajjal történő erdősítés javasolható. Erdősítés során javasolt a kocsányos tölgy (*Quercus robur*), fehér nyár (*Populus alba*), mezei juhar (*Acer campestre*), kislevelű hárs (*Tilia cordata*), ezüst hárs (*Tilia argentea*) és őshonos és tájhonos cserjék (egyibéből galagonya (*Crataegus monogyna*), kökény (*Prunus spinosa*), tatárjuhar (*Acer tataricum*)) alkalmazása. Javasolt a ligetes szerkezetű, gyepfoltokkal tarkított fásítás megvalósítása.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

Az inváziós fajok terjedését szükséges megakadályozni.

(7) Kezelési javaslatok indoklása

A kezelési egység területének kezelésével azt szükséges elérni, hogy gyomosodás, inváziós növényfajokkal való fertőzés ne terjedhessen át a természetközeli élőhelyekre.

Gyommentesítéssel fenn kell tartani a területek rendezettségét. Ideális esetben a teljes felszámolás és rekultiváció lehet a cél.

3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés

Az élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatokat a dokumentáció 3.2.1. fejezetben, az kezelési egységekre vonatkozó kezelési javaslatokkal egységes szerkezetben tárgyalja.

3.2.3. Fajvédelmi intézkedések

A tervezési terület jelölő fajainak védelme alapvetően az élőhelyek megfelelő kezelésén keresztül biztosítható, a 3.2.1. fejezetben részletezett élőhelykezelési javaslatok alapján. Specifikus fajvédelmi intézkedések nem indokoltak.

3.2.4. Kutatás, monitorozás

A Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) keretében a területen az közönséges ürge (*Spermophilus citellus*) állományának monitorozása zajlik, amelyet az NBmR protokoll alapján folytatni szükséges.

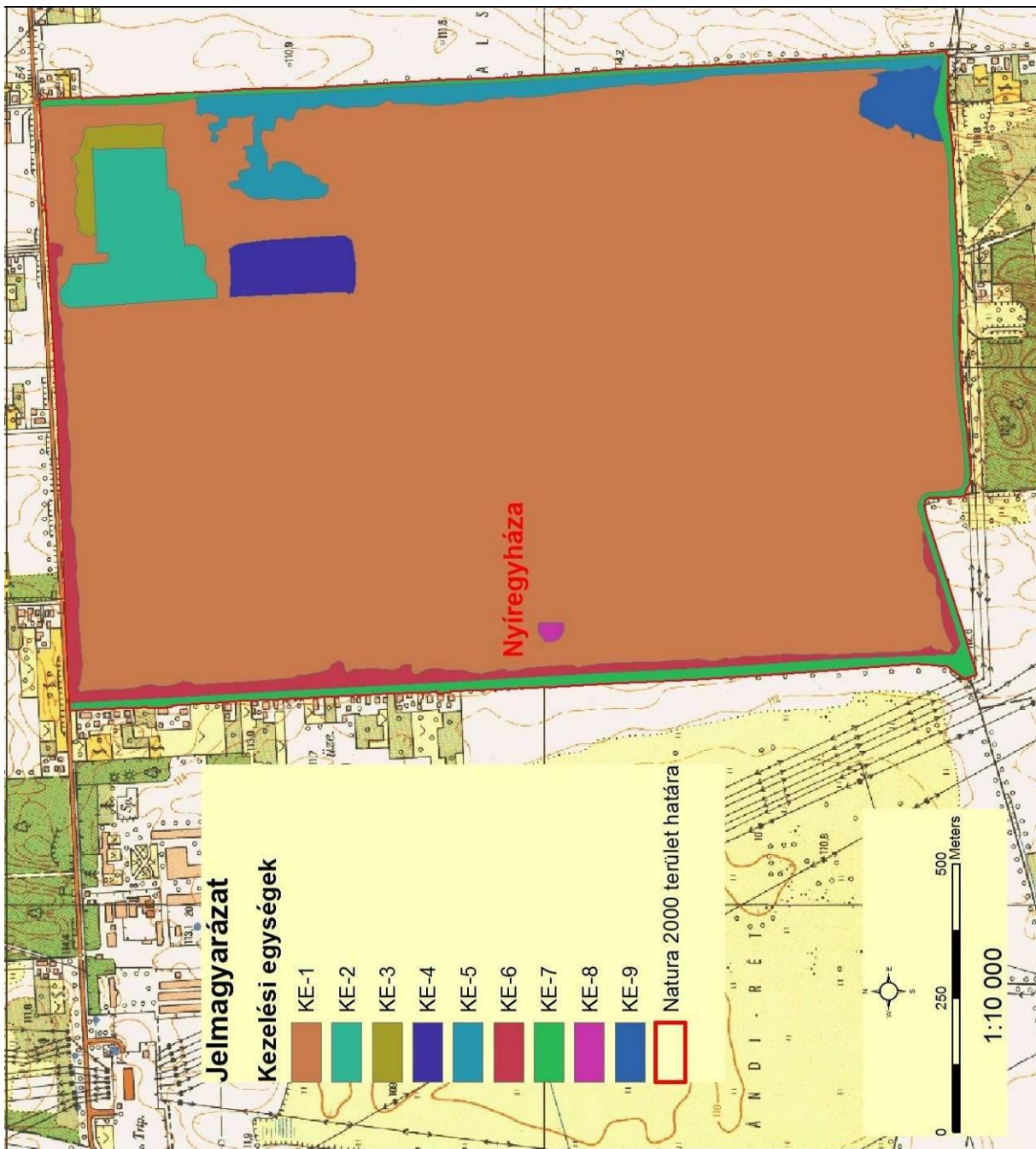
A tervezés alapját jelentő 1:10.000 léptékű élőhelytérképezés, illetve a jelölő fajokra vonatkozó botanikai és zoológiai felmérés 2013-2014-ben készült el a teljes területre nézve. A további kutatás és monitorozás tekintetében a 2013-2014-es felmérés eredményeit célszerű alapállapotnak tekinteni.

A jövőben szükséges a területen a kijelölés alapjául szolgáló közösségi jelentőségű élőhely kiterjedésének és természetességének, valamint a jelölő fajok állományának nyomon követése.

A **jelölő élőhely** monitorozására javasolható 10-12 évente az NBmR protokoll szerinti élőhelytérképezés elvégzése. Az élőhelyek ennél ritkábban végzett monitorozása vélhetőleg nem ad megfelelő lehetőséget az esetlegesen beinduló negatív folyamatok megváltoztatását célzó idejében történő beavatkozásra. Javasolt a jelölő élőhely (6260*) állományainak változását is egy-egy mintavételi helyen monitorozni, erre alkalmas módszer a közösségi jelentőségű gyepekre vonatkozó módszertan.

3.2.5. Mellékletek

A gazdálkodáshoz és egyéb területhasználathoz köthető kezelési egységek megjelenítése (2014-es állapot).

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében

A tervezési terület egésze a Nyíregyházi lőtér (HUHN20060) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területbe tartozik, tehát a tervezési területre alapvetően a 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet az irányadó.

Ezen túl a terület egyes részei az országos ökológiai hálózat magterület övezetének részei is egyben (ld. 1.6. fejezet).

A tervezési terület szinte 100%-ban állami tulajdonban van, a tervezési területen a fenntartási terv elfogadásának időszakában egyetlen gazdálkodó használja. Az elmúlt évtizedekben katonai gyakorlótér volt.

A kezelési javaslatok megvalósítása esetén a fentebb összefoglalt körülményeket kell figyelembe venni.

3.3.1. Agrártámogatások

3.3.1.1. Jelenleg működő agrártámogatási rendszerek

A jelenleg hatályos Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer alapján a Nyíregyházi lőtér kiemelt jelentőségű természet-megőrzési terület Nyíregyháza közigazgatási területét érintve egyetlen fizikai blokkban található (TEANR-5-11). A fizikai blokk területnagyságának megközelítőleg 90 %-a mezőgazdaságilag támogatható területre esik, melyre agrártámogatás igényelhető, melyet a területen gazdálkodó igénybe is vesz.

A fizikai blokkban gazdálkodó mezőgazdasági termelők számára az alábbi agrártámogatási források érhetőek el:

Egységes területalapú támogatás (SAPS):

A támogatás mértékéről évente a Vidékfejlesztési Miniszter dönt miniszteri rendeletben. A támogatás igénybevételének feltétele, hogy a gazdálkodó maradéktalanul tartsa be az 50/2008.(IV.24.) FVM rendeletben foglaltakat, amely a Helyes Mezőgazdasági és Környezeti állapot feltételrendszerét tartalmazza.

Agrár-környezetgazdálkodási támogatás (AKG)

Középhosszú távú (5 gazdálkodási év) támogatási rendszer, melynek feltételeit a Vidékfejlesztési Miniszter által kiadott miniszteri rendelet szabályoz. Az elérhető támogatás mértéke az extenzív gyepgazdálkodás célprogramban legeltetési hasznosítás esetén 77 Euró/ha-nak megfelelő forintösszeg, kaszálásos hasznosítás esetén 40 Euró/ha-nak megfelelő forintösszeg. Ökológiai gyepgazdálkodás célprogramban legeltetési hasznosítás esetén 85 Euró/ha-nak megfelelő forintösszeg, kaszálásos hasznosítás esetén 48 Euró/ha-nak megfelelő forintösszeg érhető el.

Kötelező földhasználati előírások ellenértékéért igényelhető kompenzációs jellegű kifizetések:

Tekintettel arra, hogy a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet alapján földhasználati előírások vannak hatályban a gyepterületekre vonatkozóan, a Natura 2000 gyepterületeken történő gazdálkodáshoz területalapú, kompenzációs támogatás vehető igénybe, melynek értéke 38 EUR/ha évente.

3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer

Kifejezetten Natura 2000 területekre jelenleg a Natura 2000 gyepterületekre vonatkozóan létezik kompenzációs kifizetés. Látható azonban, hogy jelenleg nincsen hatályban szántó és halastó művelési ágú, valamint egyéb természetvédelmi szempontból fontos élőhelyre (láprét, vizes élőhelyek stb.) kidolgozott földhasználati előírás, illetve ez alapján kompenzációs kifizetés. Ebből adódóan ezekre a területekre csupán az egyéb földhasználati korlátozások (nitrát területekre, védett területekre vonatkozó) vannak érvényben, speciális faj és élőhelyvédelmi intézkedések nincsenek.

A Natura 2000 gyepterületekre vonatkozó jelenlegi földhasználati előírások általános értelemben olyan gyephasználatot támogatnak, amely országos léptéket tekintve általában szükségesek a gyepek természetességének megőrzéséhez. Ugyanakkor általánosságukból következően nem képesek kezelni olyan helyi és speciális problémákat, amelyek éppen a jelölő értékek miatt fontosak (egyes kivételes esetekben akár ellent is mondhatnak a Natura 2000 célkitűzéseknek). A fenntartási terv egyik szerepe éppen azoknak a lokális kezelési feladatoknak a meghatározása, amelyek támogatási rendszerbe való beépítése a Natura 2000 célkitűzések szempontjából szükséges.

A jelenlegi agrártámogatási rendszer további jelentős korrekcióra szoruló hiányossága, hogy nem ösztönzi a természetvédelmi szempontból fontos gazdálkodói beavatkozásokat a nem hasznosított mezőgazdasági területeken. Egyúttal nem is teszi érdekeltté a gazdálkodót abban, hogy azok a nem hasznosított mezőgazdasági területek, amelyek éppen a hasznosítás hiánya miatt őriznek értékes közösségi jelentőségű élőhelytípusokat, fajokat - megfelelő (vagy jobb illetve nagyobb) állapotban és kiterjedésben fennmaradjanak.

A Nyíregyházi lőtér fenntartási tervének tanulságai alapján az agrártámogatási rendszer módosításával, bővítésével, kiegészítésével kapcsolatban a javaslatok két szintre bontva képzelhetők el:

Kötelező szint: A terület jelenlegi állapotának megőrzése érdekében szükséges tevékenységek, amelyeket minden Natura 2000 földhasználóra kötelező érvényűen szükséges érvénybe léptetni. Ez a kötelező földhasználati szabályok kibővítésével, illetve a meglévő szabályok módosításával/összehangolásával, és a hozzájuk kapcsolódó kompenzációs kifizetések megváltoztatásával léptethető életbe. A Nyíregyházi lőtér Natura 2000 terület vonatkozásában ebbe a körbe illeszthető eszközök a következők:

- A Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásai jelenleg kötelező érvénnyel, 5-10% között határozzák meg a kaszálással hasznosított gyepek esetében a kaszálatlanul hagyandó terület nagyságát. Javasolható a jelenlegi szabályozás módosításával a kaszálatlanul hagyott terület nagyságának tágabb határok közötti meghatározása.

Önkéntes szint: A terület természeti állapotának javítását szolgáló eszközök, amelyek az egyes területek, kezelési egységek sajátosságainak megfelelően önkéntes vállalat alapján ösztönzik a területhasználatot az élőhelyek állapotának javítására, a közösségi jelentőségű fajok populációinak erősítésére. Ezek az eszközök ilyen értelemben átmenetet mutatnak az élőhelyfejlesztési- élőhelyrekonstrukciós támogatások irányába, de nem jelentenek olyan mértékű beavatkozást, ami kifejezetten nagy beruházási igényűek. A Nyíregyházi lőtér Natura 2000 terület vonatkozásában ebbe a körbe illeszthető eszközök a következők:

- Natura 2000 területeken volt katonai építmények felszámolását és rekultivációját szolgáló eszközök.
- A Natura 2000 gyepterületeken a legeléstől kímélt területrészek kialakítását ösztönző eszközök.

- A Natura 2000 gyepterületeken a tájidegen fafajú fasorok, delelő fák, facsoportok őshonos fafajúvá alakítását szolgáló eszközök.
- A Natura 2000 gye- és egyéb fátlan területeken az intenzíven terjedő fásszárúak nagyobb állományainak felszámolását szolgáló eszközök.

A jelenlegi támogatási rendszer nem teszi érdekeltté a gazdálkodókat a nem hasznosított mezőgazdasági területek megőrzésében, hanem jellemzően azok eltüntetésére ösztönöz. Mivel ezek a területek nem támogatható területrészek, a támogatható terület maximalizálása érdekében a gazdálkodók gyakran eltüntetik a szegélyvegetációt, cserjéseket, kaszálják az értéktelen szénát adó, vagy vízállásos területeket is, amelyeken korábban nem folytattak intenzív jellegű gyeptermesztést. Ez a helyzet úgy javítható, ha agrártámogatás lesz igényelhető a nem művelt területekre, azaz nemcsak a kivett művelési ágú területekre, hanem a művelés alatt álló területek egyes részterületeire is.

A Natura 2000 területek közötti koherencia biztosítása érdekében fontos lenne a természeti területek és az ökológiai hálózatba tartozó területek kedvező állapotának megőrzése a Natura 2000 területeken kívül is.

A fenti problémára megoldás lehet, ha a természetvédelmi szempontból értékes, de gazdaságosan nem művelhető területek is legalább minimális mértékben támogathatóak lennének, ezáltal nem lennének teljesen haszontalanok a tulajdonosok, földhasználók számára.

A támogatási rendszer kialakítása során figyelembe kellene vennie a támogatásra benyújtott terület természetvédelmi értékességét, sajátos ökoszisztéma szolgáltatásait, az ott megtalálható, elkülönülő élőhelyfoltok természetességi értékét és a jó természetességű területeken vagy részterületeken azoknak a fennmaradását segítő gazdálkodást vagy akár a „nem beavatkozást” kellene ösztönözni.

3.3.2. Pályázatok

A tervezési területre a természetvédelmi célkitűzések megvalósításával kapcsolatban a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság LIFE pályázatot nyújtott be 2014 szeptemberében („Restoration of pannonic sand steppes and habitats of *Pulsatilla pratensis* subsp. *hungarica* in the Nyírség region” - címmel). A pályázat célja a pannon homoki gyepek (6260*) kiemelt jelentőségű élőhelytípus és a magyar kökörcsin (*Pulsatilla pratensis* subsp. *hungarica*) élőhelyeinek megőrzése, fenntartása, helyreállítása. A projekt több területet érint; a Nyíregyházi-lőtér területén a konkrét tervezett tevékenységek az inváziós fásszárú növényzet visszaszorítását érintik, illetve az inváziós fajok állományai helyén a homokpusztagyepi élőhely helyreállításának elősegítését.

3.3.3. Egyéb

A tervezési területre nincs egyéb javaslat.

3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja

3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök

Ld. a 3.4.2. pont alatti táblázatban.

3.4.2. A kommunikáció címzettjei

Felhasznált kommunikációs eszközök:	A kommunikáció címzettjei:	Időpont, helyszín	Egyéb információ
a) terepbejárás	a) gazdálkodók b) a Natura 2000 területtel érintett földrészletek tulajdonosai és vagyongazdálkodói e) a Natura 2000 területen illetékeségi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok o) egyéb indokolt célcsoport: helyi lakosság	2014.08.13. Nyíregyháza	Részvevők száma: 3
b) falufórum	a) gazdálkodók b) a Natura 2000 területtel érintett földrészletek tulajdonosai és vagyongazdálkodói e) a Natura 2000 területen illetékeségi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok o) egyéb indokolt célcsoport: helyi lakosság	2014.08.13. Nyíregyháza	Részvevők száma: 5
d) önkormányzati közzététel	a) gazdálkodók b) a Natura 2000 területtel érintett földrészletek tulajdonosai és vagyongazdálkodói e) a Natura 2000 területen illetékeségi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok o) egyéb indokolt célcsoport: helyi lakosság	2014. augusztus (Nyíregyháza)	Kifüggesztés darabszáma: 1
e) honlap	a) gazdálkodók b) a Natura 2000 területtel érintett földrészletek tulajdonosai és vagyongazdálkodói e) a Natura 2000 területen illetékeségi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok o) egyéb indokolt célcsoport: helyi lakosság	2013.11.14-től folyamatosan	http://www.emisszio.hu/n2 + facebookon megosztva
f) érintettek levélben vagy e-mailben történő megkeresése és tájékoztatása	e) a Natura 2000 területen illetékeségi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok	2014. július és augusztus	Kiküldött levelek darabszáma: 64
h) sajtóesemény (sajtótájékoztató, sajtókonferencia)	a) gazdálkodók b) a Natura 2000 területtel érintett földrészletek tulajdonosai és vagyongazdálkodói e) a Natura 2000 területen illetékeségi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok) egyéb indokolt célcsoport: helyi lakosság	2013.12.11. 2014.01.30. 2014.07.30.	10 sajtó-megjelenés

A társadalmi egyeztetés szervezése, lebonyolítása, tartalma és eredménye:

1. A fenntartási terv letölthetővé vált és a véleményezhetőségről cikk jelent meg a kommunikációt végző szervezet honlapján.
2. A fenntartási terv véleményezhetőségéről sajtótájékoztató került megrendezésre, melynek eredményeképpen 10 sajtómegjelenés történt (térsvégi televízió, térsvégi rádió, országos hetilap, megyei napilap, internetes hírportálok).
3. Az érintettek jelentős köre a fenntartási terv társadalmi egyeztetésének folyamatáról, a tervek véleményezhetőségéről, a véleményezés módjairól és határidejéről postai levélben (és amennyiben az elérhetőség rendelkezésre állt, kiegészítő jelleggel e-mailben is) értesítésre került. Az értesítő levelek célcsoportok szerinti egyedi összeállítással kerültek kiküldésre. A társadalmi egyeztetés során a hatóságoknak és egyéb államigazgatási szerveknek, valamint kezelőknek és egyéb érintetteknek küldött értesítő levelek tartalmazták a kommunikációt végző E-misszió Egyesület által tárgyidőszakban társadalmi

egyeztetésre bocsátott összes Natura 2000 terület fenntartási terveinek véleményezhetőségére vonatkozó információkat (terület kód, név, érintett települések, véleményezési határidők stb.). A címzettek köre:

- Érintett önkormányzatok (Nyíregyháza, 1 levél)
- Natura 2000 támogatást 2011-2014 között igénybe vevő helyben élő gazdálkodók, továbbá földterületeket bérlő gazdálkodók (86 levél)
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal
- Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal
- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal, Törvényességi Felügyeleti Főosztály
- Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal, Törvényességi Felügyeleti Főosztály
- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal, Törvényességi Felügyeleti Főosztály
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal, Földművelésügyi Igazgatóság
- Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal, Földművelésügyi Igazgatóság
- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal, Földművelésügyi Igazgatóság
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal, Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság
- Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal, Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság
- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal, Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal, Közlekedési Felügyelőség
- Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal, Közlekedési Felügyelőség
- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal, Közlekedési Felügyelőség
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal, Földhivatal
- Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal, Földhivatal
- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal, Földhivatal
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal, Építésügyi Hivatal
- Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal, Építésügyi Hivatal
- Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal, Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal, Örökségvédelmi Osztály
- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal, Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal
- Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal, Erdészeti Igazgatóság, Erdőfelügyeleti és Hatósági Osztály, Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területi Iroda
- Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal, Erdészeti Igazgatóság, Erdőfelügyeleti és Hatósági Osztály
- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal, Erdészeti Igazgatóság
- Felső-Tisza-vidéki Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség
- Tiszántúli Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség
- Észak-magyarországi Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség
- Felső-Tisza-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság
- Tiszántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság
- Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság
- Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság
- Nemzeti Földalapkezelő Szervezet
- Nemzeti Földalapkezelő Szervezet Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területi Iroda

- Nemzeti Földalapkezelő Szervezet Hajdú-Bihar Megyei Területi Iroda
 - Nemzeti Földalapkezelő Szervezet Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Területi Iroda
 - Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal
 - Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei kirendeltség
 - Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Hajdú-Bihar megyei kirendeltség
 - Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Borsod-Abaúj-Zemplén megyei kirendeltség
 - Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Igazgatóság
 - Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Hajdú-Bihar megyei Igazgatóság
 - Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Igazgatóság
 - Vadásztársaságok Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szövetsége
 - Országos Magyar Vadászkamara Hajdú-Bihar megyei Területi Szervezete
 - Hajdú-Bihar megyei Vadgazdálkodók és Vadászok Szövetsége
 - Országos Magyar Vadászkamara Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Területi Szervezete
 - Vadászok és Vadgazdálkodók Észak-Magyarországi Területi Szövetsége
 - Magán Erdőgazdálkodók Országos Szövetsége
 - Vízgazdálkodási Társulatok Országos Szövetsége (VTOSZ)
 - Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat Területfejlesztési és Költségvetési Főosztály
 - Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat Fejlesztési, Tervezési és stratégiai Osztály
 - Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Önkormányzat Hivatala, Terület és Vidékfejlesztési Osztály
 - Észak-Alföldi Regionális Tanács
 - Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Fejlesztési Ügynökség Kht.
 - Észak-magyarországi Regionális Fejlesztési Ügynökség (2 levél)
 - Sporthorgász Egyesületek Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szövetsége
 - Hajdú-Bihar Megyei Horgászszervezetek Szövetsége
 - Horgász Egyesületek Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Szövetsége
 - Erdészeti szakirányítók (19 levél)
 - Agrárkamrai tanácsadók (128 levél)
 - Falugazdász területi irodák (17 levél)
 - Vadásztársaságok (83 levél)
 - Vízgazdálkodási társulatok (19 levél)
 - Horgász egyesületek (106)
 - Halászati hasznosítók (8 levél)
 - NYÍRERDŐ Nyírségi Erdészeti Zrt.
4. A meghirdetett időpontban és helyszínen megtartásra került a falufórum, melyről emlékeztető és fotódokumentáció készült. A fórumon 5 fő vett részt.
 5. A meghirdetett időpontban és helyszínen megtartásra került a terepbejárás, melyről jegyzőkönyv készült. A terepbejárás 3 fő vett részt.
 6. Az érintett önkormányzat (Nyíregyháza) 2014 augusztusában kifüggesztette a fenntartási tervet.
 7. A beérkezett véleményeket és észrevételeket összefoglaltuk és megküldtük a tervekészítőnek és a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóságnak.

3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel

A legfontosabb beérkezett észrevételek:

Kommunikáció címzettje	Visszajelzett? (tartalom)	Hogyan?	Beépült a tervbe?	Hogyan? Ha nem épült be, miért?
Tulajdonosok, vagyongazdálkodók	igen (Hulladék probléma, a laktanya épületeinek rossz állapota, a laktanya hasznosítása gyakorlatok megtartására).	fórumon megjelentek	nem	Fenntartási terv szempontjából nem releváns
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal, Közlekedési Felügyelőség	igen (Növénytelepítést a „Közutak tervezése” című ÚT 2-1.201. számú útügyi műszaki előírásban foglaltaknak megfelelően kell elvégezni. Vasút környezetében történő növénytelepítéskor 206198. (XII.21.) KM rendelet, és a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. tv. 42/A § (1) bekezdésének betartása.)	levélben	nem	Fenntartási terv szempontjából nem releváns
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal, Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal	igen (Szervezetük a másodfokú hatósági feladatokat látja el. Építésügyi általános feladatkörben első fokú hatóságként a járásszékhely szerint települési önkormányzatok jegyzői, illetve járási építésügyi hivatalok járnak el).	levélben	nem	Fenntartási terv szempontjából nem releváns
Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal, Erdészeti Igazgatóság, Erdőfelügyeleti és Hatósági Osztály	igen (A fenntartási tervnek igazodnia kell a 2009. évi XXXVII. törvény 112 § (3) bekezdés 2. pontja alapján kihirdetésre került erdőtervrendeletek előírásaihoz, valamint az Országos Erdőállomány adatai és előírásaihoz.)	levélben	nem	A tervezési területen üzemtervezett erdő nem található
Felső-Tisza-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság	igen (Véleményezéshez szükséges munkarészek megkérése).	e-mailben	nem	Fenntartási terv szempontjából nem releváns
Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság	igen	ügyfelek voltak, fórumon és terepbejáráson megjelentek, írásban javasoltak	igen	Ügyféli minőségében a fenntartási terv egy részét az Igazgatóság készítette.

3.4.4. A társadalmi egyeztetés melléklete

Kommunikáció címzettje	Alkalmazott eszköz	Visszajelzett? (tartalom)	Hogyan?	Beépült a tervbe?	Hogyan? Ha nem épült be, miért?
Érintett önkormányzat (Nyíregyháza)	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • sajtó megjelenés • önkormányzati kifüggesztés • telefon 	nem	-	-	-
Tulajdonosok, vagyongazdálkodók	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • sajtó megjelenés • önkormányzati kifüggesztés 	igen (Hulladék probléma, a laktanya épületeinek rossz állapota, a laktanya hasznosítása gyakorlatok megtartására).	fórumon megjelentek	nem	Fenntartási terv szempontjából nem releváns

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés • sajtómegjelenés 	igen (Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. Törvény 132 § (3) bekezdés értelmében nem jogosult eljárni).	levélben	nem	nem jogosult eljárni
Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal, Törvényességi Felügyeleti Főosztály	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal, Törvényességi Felügyeleti Főosztály	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal, Törvényességi Felügyeleti Főosztály	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal, Földművelésügyi Igazgatóság	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal, Földművelésügyi Igazgatóság	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal, Földművelésügyi Igazgatóság	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal, Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal, Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal, Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal, Közlekedési Felügyelőség	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	igen (Növény telepítést a „Közutak tervezése” című ÚT 2-1.201. számú útügyi műszaki előírásban foglaltaknak megfelelően kell elvégezni. Vasút környezetében történő növénytelepítéskor 206198. (XII.21.) KM rendelet, és a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. tv. 42/A § (1) bekezdésének betartása.)	levélben	nem	Fenntartási terv szempontjából nem releváns
Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal, Közlekedési Felügyelőség	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal, Közlekedési Felügyelőség	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal, Földhivatal	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal, Földhivatal	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • e-mail értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	igen	levélben	nem	nem tett észrevételt
Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal, Földhivatal	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal, Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	igen (Szerveztük a másodfokú hatósági feladatokat látja el. Építésügyi általános feladatkörben első fokú hatóságként a járásszékhely szerint települési önkormányzatok jegyzői, illetve járási építésügyi hivatalok járnak el).	levélben	nem	Fenntartási terv szempontjából nem releváns
Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal, Építésügyi Hivatal	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal, Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal, Örökségvédelmi Osztály	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-

Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal, Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal, Erdészeti Igazgatóság, Erdőfelügyeleti és Hatósági Osztály, Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területi Iroda	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal, Erdészeti Igazgatóság, Erdőfelügyeleti és Hatósági Osztály	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	igen (A fenntartási tervnek igazodnia kell a 2009. évi XXXVII. törvény 112 § (3) bekezdés 2. pontja alapján kihirdetésre került erdőtervrendeletek előírásaihoz, valamint az Országos Erdőállomány adatai és előírásaihoz.)	levélben	nem	A tervezési területen üzemtervezett erdő nem található
Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal, Erdészeti Igazgatóság	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Felső-Tisza-vidéki Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	igen	levélben	nem	nem tett észrevételt
Tiszántúli Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Észak-magyarországi Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Felső-Tisza-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	igen (Véleményezéshez szükséges munkarészek megkérése).	e-mailben	nem	Fenntartási terv szempontjából nem releváns
Tiszántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	igen	ügyfelek voltak, fórumon és terepbejáráson megjelentek, írásban javasoltak	igen	Ügyféli minőségében a fenntartási terv egy részét az Igazgatóság készítette.

Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Bükk Nemzeti Park Igazgatóság	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Nemzeti Földalapkezelő Szervezet	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Nemzeti Földalapkezelő Szervezet Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területi Iroda	<ul style="list-style-type: none"> • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Nemzeti Földalapkezelő Szervezet Hajdú-Bihar Megyei Területi Iroda	<ul style="list-style-type: none"> • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Nemzeti Földalapkezelő Szervezet Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Területi Iroda	<ul style="list-style-type: none"> • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei kirendeltség	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Hajdú-Bihar megyei kirendeltség	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Borsod-Abaúj-Zemplén megyei kirendeltség	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Igazgatóság	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Hajdú-Bihar megyei Igazgatóság	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Igazgatóság	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-

Vadásztársaságok Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szövetsége	<ul style="list-style-type: none"> • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Országos Magyar Vadászkamara Hajdú-Bihar megyei Területi Szervezete	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Hajdú-Bihar megyei Vadgazdálkodók és Vadászok Szövetsége	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Országos Magyar Vadászkamara Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Területi Szervezete	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Vadászok és Vadgazdálkodók Észak-Magyarországi Területi Szövetsége	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Magán Erdőgazdálkodók Országos Szövetsége	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Vízgazdálkodási Társulatok Országos Szövetsége (VTOSZ)	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat Területfejlesztési és Költségvetési Főosztály	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat Fejlesztési, Tervezési és stratégiai Osztály	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Önkormányzat Hivatala, Terület és Vidékfejlesztési Osztály	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Észak-Alföldi Regionális Tanács	<ul style="list-style-type: none"> • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Fejlesztési Ügynökség Kht.	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Észak-magyarországi Regionális Fejlesztési Ügynökség	<ul style="list-style-type: none"> • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Sportthorgász Egyesületek Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szövetsége	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-

Hajdú-Bihar Megyei Horgászszervezetek Szövetsége	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Horgász Egyesületek Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Szövetsége	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Erdészeti szakirányítók	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Agrárkamarai tanácsadók	<ul style="list-style-type: none"> • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Falugazdász területi irodák	<ul style="list-style-type: none"> • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Vadásztársaságok	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Vízgazdálkodási társulatok	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Horgász egyesületek	<ul style="list-style-type: none"> • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
Halászati hasznosítók	<ul style="list-style-type: none"> • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-
NYÍRERDŐ Nyírségi Erdészeti Zrt.	<ul style="list-style-type: none"> • e-mail értesítés • levél értesítés • önkormányzati kifüggesztés 	nem	-	-	-